

**Budování kapacit pro rozvoj škol II
OP VVV (2014-2020)
CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008286**

Podpora učitelům

Prezenční školení
1. část /časová dotace 6 hodin

Prezenční část

Obsah školení:

Tematický blok č.1

Prezenční školení učitelů cizího jazyka na SOŠ (6 hodin)

Téma č. 1 Odborný cizí jazyk a jeho výuka na SOŠ (3 hodiny)

Téma č. 2 Představení projektu Podpora učitelům (3 hodiny)

Závěrečná diskuse

Téma č. 1 - Odborný cizí jazyk a jeho výuka na SOŠ – 3 hodiny

1. hodina

- představení přítomného realizačního týmu projektu
- představení přítomných učitelů – účastníků prezenčního školení
- jak definujeme odborný cizí jazyk (OCJ) na středních odborných školách

Odborný cizí jazyk a jeho výuka na SOŠ

Definice odborného cizího jazyka

Odborným jazykem rozumíme jazykový subsystém, který je souborem všech jazykových prostředků sloužících ke komunikaci mezi odborníky o odborné problematice. Odborný jazyk je založen na obecném jazyce sdělovacím a může existovat a rozvíjet se jen ve spojení s ním.

(Milena Dvořáková, PhDr., Mgr., MBA, Česká zemědělská univerzita v Praze,
PEF, katedra jazyků, 165 21 Praha 6-Suchbátův Břez

<http://www.agris.cz/clanek/104253>)

Charakteristické znaky termínů jsou:

jednoznačnost
pojmovost
přesnost
derivativnost (odvozenost)
internacionalizace

Odborný jazyk je charakterizován těmito determinanty:

komunikace
odbornost
poznání
informace

(Milena Dvořáková, PhDr., Mgr., MBA, Česká zemědělská univerzita v Praze,
PEF, katedra jazyků, 165 21 Praha 6-Suchbátův Břez, Suchbátův Břez)

<http://www.agris.cz/clanek/104253>

2. hodina

- jazykové znalosti žáků středních odborných škol
- požadavky RVP
- srovnání vstupní jazykové úrovně žáků SOŠ a všeobecných gymnázií

Znalosti žáků

Požadavek na znalost odborného cizího jazyka u absolventů středních odborných škol zaznívá z řad zaměstnavatelů dlouhodobě a opakovaně.

Statistická šetření zainteresovaných subjektů opakovaně potvrzují **nedostatečné znalosti a dovednosti absolventů především technických oborů.**

(Výuka odborného cizího jazyka na středních odborných školách v České republice

Kateřina Oleksíková, 2016, OPEN AGENCY s.r.o. oleksikova@openagency.cz

https://www.openagency.cz/pdf/odb_cj_stredni_skoly.pdf)

Požadavky RVP

Rámcové vzdělávací programy jednotlivých oborů vzdělání kvantitativně stanovují požadavky na znalost odborné terminologie.

Nicméně zjištění České školní inspekce ze školního roku 2014/2015 dokládají, že **na téměř polovině středních odborných škol se odborný cizí jazyk vůbec nevyučuje.**

(Výuka odborného cizího jazyka na středních odborných školách v České republice

Kateřina Oleksíková, 2016, OPEN AGENCY s.r.o. oleksikova@openagency.cz

https://www.openagency.cz/pdf/odb_cj_stredni_skoly.pdf)

Srovnání vstupní jazykové úrovně žáků SOŠ a všeobecných gymnázií.

Kromě nižší **vstupní úrovně** je problémem **nižší časová dotace**, kdy ve srovnání s gymnázií je pro výuku anglického jazyka a dalšího cizího jazyka stanoven pro technické obory **nižší počet hodin** výuky.

Závažná je skutečnost, že výuka cizího jazyka na středních odborných školách směřuje primárně k jednomu cíli, a tím je úspěšné složení maturitní zkoušky, jejíž součástí je **odborný cizí jazyk pouze velmi omezeně**.

(Výuka odborného cizího jazyka na středních odborných školách v České republice

Kateřina Oleksíková, 2016, OPEN AGENCY s.r.o. oleksikova@openagency.cz

https://www.openagency.cz/pdf/odb_cj_stredni_skoly.pdf)

3. hodina

- problémy ve výuce OCJ na SOŠ
- jazyková rozmanitost – nabídka jazykových kurzů ve školách
- všeobecné požadavky a přístup k výuce cizích jazyků na odborných školách
- příklady dobré praxe
- jaké jsou možnosti výběru vhodných výukových materiálů pro OCJ
- naše praxe ve výuce cizích jazyků
- shrnutí a diskuse

Problémy ve výuce OCJ na SOŠ

Důsledkem výše popsaných skutečností je stav, kdy **výuka** odborného jazyka, pokud probíhá, **nespočívá v integraci odborné terminologie do běžné komunikace** v pracovních situacích, se kterými se bude žák v reálném pracovním procesu setkávat.

Žáci při učení neintegrují obsah a cizí jazyk, přestože v praxi musejí prokázat znalosti a dovednosti jazyka i odborné znalosti.

(Výuka odborného cizího jazyka na středních odborných školách v České republice

Kateřina Oleksíková, 2016, OPEN AGENCY s.r.o. oleksikova@openagency.cz

https://www.openagency.cz/pdf/odb_cj_stredni_skoly.pdf)

Jazyková rozmanitost - nabídka jazyků ve školách

Z provedené analýzy vyplynulo, že všechny sledované školy (resp. ŠVP), v souladu se současnými trendy pěstovat anglický jazyk jako nejrozšířenější jazyk ke komunikaci v Evropě, nabízejí k povinné výuce anglický jazyk. Výuka německého jazyka byla nabízena jako alternativní v 62 ŠVP. Ruský jazyk byl v nabídce škol na třetím místě, následovala francouzština a španělština. V oborech se dvěma povinně vyučovanými jazyky se rozšiřuje nabídka o ruský jazyk (8 ŠVP), francouzský jazyk (2), španělský jazyk (1).

(Národní ústav odborného vzdělávání, 2012)

<http://www.nuov.cz/kurikulum/postaveni-cizich-jazyku-ve-strednim-odbornem-vzdelavani>

Všeobecné požadavky

vycházejí nejen z platné legislativy, ale i z požadavků zaměstnavatelů či vysokých škol:

- **vyvážený rozvoj** všech jazykových složek
- **aktivní znalost alespoň dvou cizích jazyků** (první cizí jazyk na úrovni B1 směřující k úrovni B2 a druhý cizí jazyk na úrovni A2 podle taxonomie CEFR)
- **rozšiřování odborné slovní zásoby** (20 % lexikálních jednotek za školní rok studia na střední odborné škole a 15 % lexikálních jednotek za školní rok studia na odborném učilišti)
- **schopnost aktivního využití** odborného jazyka

(Národní ústav pro vzdělávání/IPs Podpora krajského akčního plánování/P-KAP/24. dubna 2018

http://www.nuv.cz/uploads/P_KAP/ke_stazeni/pojeti/P_KAP_pojeti_Rozvoj_vyuky_cizich_jazyku_03042018.pdf)

Požadavky a přístup k výuce cizích jazyků na odborných školách

Pro zlepšení kvality výuky odborné terminologie potom zaznívá jako klíčový **požadavek na kvalitní výukové materiály pro žáky,**
provázanost obsahu výuky cizího jazyka **s praxí,**
spolupráci vyučujících jazykových a nejazykových **předmětů** a v neposlední řadě požadavek na **podporu odborných stáží** žáků a učitelů ve firmách i v zahraničí.

(Výuka odborného cizího jazyka na středních odborných školách v České republice

Kateřina Oleksíková, 2016, OPEN AGENCY s.r.o. oleksikova@openagency.cz

https://www.openagency.cz/pdf/odb_cj_stredni_skoly.pdf)

Příklady dobré praxe. Jaké jsou možnosti výběru vhodných výukových materiálů pro OCJ

Pokus o zlepšení výuky odborné terminologie provedla STŘEDNÍ ŠKOLA STROJNÍ, STAVEBNÍ A DOPRAVNÍ LIBEREC ve svém projektu z roku 2010, který byl založen na **vyhledávání slovíček** a překladech vět. Projekt PUČ se snaží o koncepčnější a rozsáhlejší řešení, jednak rozšířením počtu jazyků, uceleným přístupem k výuce, procvičováním s využitím textů, rozmanitých metod procvičování slovní zásoby a zařazením poslechových cvičení a videa s odpovídající slovní zásobou.

(<https://sslbc.cz/projekty/odborna-terminologie-v-jazycich/>)

Druhý příklad dobré praxe

U **oboru strojírenství** je ve výukových materiálech OPEN LEARNING **Strojírenská technologie** zpracováno deset témat z daného oboru a výstupem každého z nich je konkrétní požadavek na **zpracování ústního nebo písemného úkolu**, kterým žák prokáže osvojení a užití odborné terminologie v konkrétní situaci.

Stejně tak se ukazuje, že při práci s odbornými tématy u žáků dochází ke zlepšení obecného jazyka, a to ve všech jeho rovinách.

(https://www.openagency.cz/pdf/odb_cj_stredni_skoly.pdf)

Předchozí příklady byly vybrány jako jedny z mnoha vytvořených, avšak jedny z mála sdílených.

Vhodných výukových materiálů je celkově stále málo.

Mnohé školy vyžadují tvorbu odborných materiálů přímo na učitelích jazyků.

Tvorba kvalitních výukových materiálů je extrémně náročná jak časově, tak odborně.

Naše praxe ve výuce cizích jazyků

Pracovní část školení – diskuse v pracovních skupinách

Naše školy a naše zkušenosti s výukou odborného cizího jazyka

- lokalita a typ vaší školy
- vyučované jazyky
- jak se typ školy odráží v požadavcích na cizí jazyk (např.: je-li vyučován s ohledem na speciální slovní zásobu a potřeby odborné praxe nebo pouze podle běžných učebnic pro přípravu k maturitě)
- jaké jsou potřeby vyučujících a s jakými obtížemi se setkáváte

Problémy ve výuce odborného cizího jazyka – společné shrnutí diskuse

- Na jaké **problémy** jste při diskusi narazili, s jakými problémy se vyučující setkávají?
- Jaké **materiály** k výuce používáte /zpracováváte si témata sami?
- Jaké používáte zdroje?
- Jak **obtížná** je výuka odborného cizího jazyka?
- Měli by odborný cizí jazyk vyučovat **odborníci z praxe** se zkušeností **nebo spíše sami učitelé cizího jazyka?**

Téma č. 2 - Představení projektu Podpora učitelům – 3 hodiny

1. hodina

- cíle, cílová skupina, klíčové výstupy
- požadavky na interaktivní učebnici
- přístup k tvorbě výukových materiálů

Projekt PODPORA UČITELŮM

Cíle

zefektivnění výuky cizích jazyků v odborných školách tak, aby žáci byli připraveni nejen na maturitní zkoušku, případě u učilišť na závěrečnou zkoušku, ale především na komunikaci v rámci své dané studované odbornosti pro vstup na trh práce

proškolení učitelů cizích jazyků pro výuku odborného cizího jazyka tak, aby byli schopni vzdělávat každého žáka k maximálnímu využívání jeho vlastního potenciálu a k rozvoji kompetencí potřebných pro vstup na trh práce

Projekt PODPORA UČITELŮM

Cílová skupina

- pedagogičtí pracovníci středních a vyšších odborných škol
- žáci středních a vyšších odborných škol

Projekt PODPORA UČITELŮM

Klíčové výstupy

- **pedagogičtí pracovníci proškolení** tak, aby byli schopni efektivně využívat potenciál každého žáka k jeho kompetenčnímu rozvoji
- **soubor interaktivních učebních materiálů** – interaktivní učebnice pro efektivní výuku odborné angličtiny

Bude vytvořeno celkem 54 ucelených programů. Studijními a didaktickými oporami programů budou digitální materiály – interaktivní učebnice pro výuku odborného cizího jazyka pro jednotlivé obory vzdělání.

Požadavky na interaktivní učebnici

- digitální podoba
- formát použitelný na běžném PC ve škole a doma
- originální výukový obsah odpovídající svým zaměřením a rozsahem RVP oboru
- volně přístupná výuková sada

Přístup realizátora k tvorbě výukových materiálů

- dodržení a splnění výukového obsahu aktivity č. 6 dle PŽaP – specifická část
- výukové digitální materiály členěny dle jazykových úrovní A1, A2, B1 dle SERR
- výukové materiály zaměřeny na odbornou slovní zásobu pro použití v praxi

2. hodina

- webové stránky projektu
- jak se pracuje s interaktivní učebnicí

Webové stránky projektu

<http://podporaucitelum.cz/puc/>

Podpora učitelům | ŠKOLA MICHAEL

O PORTÁLU PROJEKT OBORY PRO AUTORY PARTNEŘI KONTAKTY

Jazyk Úroveň Zaměření

Obor Téma ZOBRAZIT VÝSLEDKY

PARTNEŘI PROJEKTU

 Vyšší odborná škola informačních studií

 FAKULTA ELEKTROTECHNICKÁ ČVUT V PRAZE

KONTAKTY

MICHAEL - Střední škola a Vyšší odborná škola reklamní a umělecké tvorby, s.r.o.
Machkova 1646/1
149 00 Praha 4
www.skolamichael.cz
email: info@podporaucitelum.cz

Vyšší odborná škola informačních studií a Střední škola elektrotechniky, multimédií a informatiky
Novovysočanská 280/48
190 00 Praha 9
www.ssesep9.cz

České vysoké učení technické v Praze - Fakulta elektrotechnická
Technická 1902/2
166 27 Praha 6
www.fel.cvut.cz

Aktuality

14.08.2019
[Úkolovník](#) naleznete v sekci [PRO AUTORY](#)

18.04.2019
Spuštěno nové grafické rozhraní stránek projektu na adrese www.podporaucitelum.cz/puc

3. hodina

- diskuse

Děkujeme za pozornost

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY